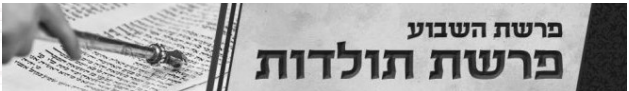

בעזה"י אדלדו של תנודו

גליון 589

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

סגולה לרפואה, במיוחד בתקופה שכולם זקוקים לרפואה
בשבת קודש זו פרשת תולדות ה' כסלו – יחול יום הילולת רבי שמואל אליעזר ב"ר יהודה הלוי איידלס המהרש"א זיעענדי"א מקובל שסיפורים אודות המהרש"א מסוגלים לרפא חולים. מסופר, שכאשר הייתה אדל בתו של רבנו נחמן מברסלב זי"ע חולה מסוכנת, הגיע רבנו לבקרה וסיפר לה שלושה סיפורים על גדולתו של המהרש"א על מנת לרפאה, ואכן הנס אירע ואדל החלימה מהמחלה והתרפאה כליל. לימים נהגה אף היא לספר את הסיפורים לחולים, כסגולה לרפואה. ולכן השתדלנו בעלון זה להביא כמה סיפורים_אודותיו- המהרש"א נולד בשנת ה'שט"ו (1555), בעיר קראקא שבפולין לאביו רבי יהודה הלוי שהיה מצאצאי רבי יהודה החסיד.

פנתה האלה

טעמים רבים נאמרו להסביר את פשר אהבתו של יצחק לעשיו, למרות שהיה רע מעללים. אך לפי הסברו של רבנו יוסף חיים זצ"ל בעל הבן איש חי, התורה פירשה לנו שני נימוקים: ויאהב יצחק את עשיו - מדוע? א. כי ציד בפיו. ב. ורבקה אוהבת את יעקב. דהיינו סיוס הפסוק המציין שרבקה אהבה את יעקב, אינו ציון עובדה כי אם סיבה לאהבת יצחק את עשיו. וביאור הדברים הוא כך: הטעם הראשון 'כי ציד בפיו' – עשיו היה רמאי, הראה עצמו כחסיד וצדיק לפני אביו, והרבה בשאלות של חסידות ודקדוק הלכה: כיצד מעשרים את המלח ואת התבן? בדרך זו ניסה להסתיר מאביו את היותו רשע. יצחק הכיר ללא ספק ברמאות זו, אך נהג בשיקול דעת של הפסד מול שכר, ובמקום להראות לו שהוא יודע על מעלליו, דבר שיגרום לו לעזוב הכל, ולעשות רשעותו בפרהסיא, העדיף לגלות כלפיו אהבה, ובכך למנוע ממנו להרבות חטא ופשע, שְׁיִמְנַע לפחות מעברות שיגרמו לו להתבייש מפני אביו.

ניתן אגב, ללמוד מיצחק שיעור בחינוך - לא תמיד אנו צריכים להראות לילד או לחניך שאנו יודעים על מעשה שלילי שעשה, פעמים שעדיף פשוט להתעלם. והטעם הנוסף שביגנו גילה יצחק אהבה כלפי עשיו, הוא מאחר שראה יצחק כי רבקה אוהבת את יעקב באופן גלוי, לכן מחמת אהבתו הנסתרת של יצחק ליעקב, לא רצה להעמידו בפני סכנה מכח קנאתו הנוראה של עשו, והוכרח להראות לעשיו אהבה גלויה, כדי שלא יקנא עוד מאהבתה של רבקה ליעקב, ויסתפק באהבת אביו. ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו - מסבירים שכדי לקדם ילד, יש לחפש בו איזה צד חיובי, ובכל אדם – גם המושחת ביותר – יש משהו חיובי, להתמקד במעלה החיובית ולגלותה ולרוממה בפניו. בדרך זו הדבר יגרום לו לבנות את אישיותו ובטחונו, בידוע שיש איזה תועלת ממנו. וזה מה שעשה יצחק. הוא מצא את הצד שבו עשיו הביא תועלת, ואף עשה בזה כיבוד אב ואם, ואותו ביטא באהבתו אותו, וזאת כדי לרוממו ולנסות לכוונו לדרך המלך.

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

עוד בצעירותו ראו בילד מעלות גדולות וכבר הוכר כגאון עצום ונודע בשם ה'עילוי מקרא'. מסופר שהיה ילד יפה תואר ומשך את עיניהם של נכבדים רבים באירופה, ומשום שהוריו חששו מעין רעה הם גידלו את שערות ראשו על מנת להסתיר את יופיו. כשבגר ונהג לשקוד רבות על התורה הקדושה היה קושר את שערות ראשו אל הקיר כדי שאם יפול בשינה בזמן הלימוד שערו ימתח ויעירו. מרן הבעל שם טוב זי"ע התבטא פעם: **אם היו העולם יודעים גודל קדושתו של המהרש"א היו מלחכים בלשונם את העפר שעל קברו.**

הכל בידי שמים – חוץ מיראת שמים (ברכות ל"ג), כותב המהרש"א: הכל בידי שמים, כאשר אדם מתפלל על כל דבר שהוא, בידי שמים להחליט אם לשמוע לתפילתו – חוץ מיראת שמים, אם יתפלל אדם על יראת שמים יהיו חייבים משמים להישמע לתפילתו ולהגשים את רצונו.

זמני השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
4:16 5:17
נא לשמור על קדושת הגליון אין לקרוא בשעת התפילה
ל"ת: 5:51

אָהַל הַהֶלְוָה

מלאכת הבישול היא אחת מהמלאכות שאפשר להיכשל בקלות כיון שמצוי בשבת שמחממים מאכלים לצורך סעודות שבת לכן תמיד לפני חימום תבשיל יש לבדוק: מה מחממים והיכן מניחים לחמם.

מה מחממים - על מנת שיהיה מותר לחמם תבשיל יש צורך לוודא שהתבשיל כבר יבש ומבושל ואינו מתכוון לחמם את המעט רוטב שבתוכו.

היכן מניחים לחמם - לאחר שודאי לנו שהתבשיל מבושל ויבש אין להכניסו לתוך תנור אפילו שמכוון על פלאטה אלא להניחו על פלאטה חשמלית או על כיסוי פח שמכסה את להבת האש.

נוזל קרוש על אורז - מותר להניח רוטב קרוש על אורז כשהנוזל מתחמם ונבלע בתוך האורז.

כשחיממו תבשיל נוזלי - אע"פ שאין לחמם תבשיל מבושל שהוא נוזלי כגון רוטב או מרק מכל מקום בדיעבד כשחיממו תבשיל מבושל נוזלי אפשר לאכול ממנו.

הגדרות ומושגים בבישול

יד סולדת - זוהי דרגת חום שמבשלת ולכן כל תבשיל או מרק או מים חמים שהחום שלהם הוא רותח עד כדי כך שאין אפשרות להכניס אצבע לתוך הכוס או שאין אפשרות לשתותו בקלות יש בו חשש של בישול וזהו חום של יד סולדת.

בישול - כל דבר שאינו מבושל אסור לחמם בשבת על פלאטה או על כל דבר שמחמם אפילו בחום נמוך ואפילו שמפקחים על התבשיל שלא יתחמם מפני שאם יגיע לחום של יד סולדת הרי יש כאן בישול מהתורה.

אהל לחידוש

חידושים ופגנים לשולחן השבת

"וייתן לך האלוקים", פותח יצחק את ברכתו המיוחדת ליעקב. לרש"י היה קשה מדוע יצחק מברך עם שם אלוקים שהוא דין, ולא בשם הוי"ה שהוא רחמים. וביאר: "האלוקים – בדין. אם ראוי לך – ייתן לך, ואם לאו – לא ייתן לך".

שואל הרה"ק רבי ישראל ממודז'ץ: אם הברכה תלויה רק במעשיו של יעקב, הרי שהיא מיותרת. שהרי אם חלילה הוא לא יתנהג טוב – הברכה לא תועיל. אם הוא יתנהג טוב – הוא יקבל את השפע בלעדיה. מי צריך ברכה כזו?!

העייפות גברה עליו והוא לקח פסק זמן מעבודתו המייגעת. פרש לפינה מוצלת, הניח את צרורו המצומק למראשותיו וניסה לתת תנומה לעפעפיו הלאים. הוא הרחרח בעבודתו כחוטב עצים, עבודה מפרכת את הגוף ולא מיטיבה עם הנפש, טרחתה מרובה ושכרה זעום ואין די בו אף פעם לכלכל את בני הבית. עודו מהרהר על מצבו המר, נגה עליו אור גדול באופן פתאומי. יצור רוחני שהוא הגדיר כמלאך, אף על פי שמעולם לא ראה מלאך, נעמד לצידו ומבטו רך ומלטף. "מהי משאלתך, בני?" פנה אליו המלאך. מיודענו החוטב הביט במלאך וגרונו נשנק מהתרגשות.

המלאך הסביר שיש לו משאלה אחת, אחת בלבד, שיוכל לבקש ולקבל. מהי אותה משאלה שחיו יראו שונים מעכשיו בזכותה? חוטב העצים לא הרחרח יותר מדי, שעות ארוכות של חטיבת עצים והרהורי עצבות על גורלו הקשה לימדוהו - כך חשב - את הסיבה לכל הבעיות בחיים: מחסור בכסף. בקשתו הייתה סדורה: "רצוני הוא שכל מה שאגע בו – יהפוך לזהב".

המלאך אישר: "בקשתך התקבלה. תצליח". כהרף עין נעלם המלאך מן המקום וחוטב העצים נותר בודד בקרחת היער. בהתרגשות רבה הזיז את ידו לעבר כפיסי העץ שהיו בסמוך לו, תוהה לדעת האם תלום חלם או שמא מעשה פלא התרחש כאן. ברגע שנגעה ידו בעצים - הפכו הללו לגושי זהב קטנים. חוטב העצים קם נרגש והושיט יד לגרזנו, שהפך מיד זהוב ונוצץ, אחריו המשיך לבדוק את הפלא על ענפים, עלים, אבנים ורגבי עפר. הכל הפך לזהב. אגלי הזיעה שנצצו על מצחו מהתרגשות, הזכירו לו שהוא רק בן אדם והוא זקוק לשתייה, בפרט ביום חם שכזה. הוא הושיט את ידו לעבר המימייה שנשא עימו וזו שינתה גוון לצהוב מבריק וזורח. הוא היטה את הפייה לעבר גרונו והמים זלגו במורד הכלי עד שהגיעו לשפתיו ומיד הפכו לזהב מוצק... לחרדתו גילה חוטב העצים שלא יהיה ערך לחייו אם כל מה שייגע בו ייהפך לזהב. הוא החל לבכות ולהתחנן לבורא כל עולמים שייקח ממנו את המתנה המופלאה, או אז הקיץ משנתו וגילה לרווחתו שמדובר היה בחלום ותו לא...

מעשה זה, שמובא בתמצית במהרש"א (בבא בתרא כ"ה), מעניק לנו הבנה בביאורו של ה"דברי ישראל" לברכת יצחק ליעקב דווקא במידת הדין: יצחק מברך את יעקב ששפע הטובה שיגיע אליו יהיה במידה, בצורה מבוקרת; כך שלא יגרום נזקים. "אם ראוי לך", השפע, ויהיה טוב באופן מוחלט – "ייתן לך". אבל אם הברכה חלילה תהיה גדושה עד כדי שתגלוש ותזיק סביב – הרי שאין חפץ בברכה שכזו. (ישראל קעניג)

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

בטרם ישב המהרש"א – רבי שמואל אליעזר איידלס – על כס הרבנות בעיר אוסטרו היהודית, שימש כרב בעיירה קטנה שהייתה כפופה, כשאר העיירות באזור, למרותו של הרב האזורי מטעם הממשלה, המכונה "רב מטעם". על פי חוקי המדינה, חויבו כל רבני העיירות להתייצב מעת לעת בפני הרב האזורי, ולקבל את הוראותיו. זמן רב חלף ממינויו של רבי שמואל אליעזר, והוא לא הופיע במעונו של 'הרב מטעם'. חשב הרב: "בודאי מתמיד גדול הוא, ואינו חפץ לבטל מלימודו". ברם, כאשר מעוד כמה אסיפות נעדר רבי שמואל אליעזר, החליט הרב הזה לנסוע אליו, לשאלו לפשר הדבר.

בבואו, ערכו לו כל בני העיירה קבלת פנים מפוארת כראוי לרב בעל מעמד כמוהו, ולמרבה הפלא, גם הפעם בלטה היעדרותו של המהרש"א. השתדל הרב הנכבד לדונו אף עתה לכך זכות: "מן הסתם טרוד הוא בלימודו עם תלמידיו בישיבתו, ולכן אינו יכול לבוא, אלך אם כן בעצמי אל בית-מדרשו". המהרש"א ישב בחברת תלמידיו ולמד עימם, שעה שנראו דמויותיהם של הרב ומלוויו בפתח בית המדרש. זמן ממושך עמדו כשהם ממתניים לשווא שהמהרש"א יבחין בהם, אך הוא לא חנן את הפמליא הנכבדה אפילו במבט...

פתאום, נכנס במרוצה אל בית-המדרש, נער יפה תואר; לתדהמת ראש-הרבנים, קם המהרש"א ממקומו לכבוד הנער, והחל משוחח איתו שעה ארוכה... הפעם, כבר לא יכל הרב להבליג על בזיונו, והרים קולו בכעס לעבר המהרש"א: "כל העת סבור הייתי שאינך רוצה לבטל מלימודך, אך עתה נוכח אני לראות שחולק אתה כבוד לנער, ואילו ממני אתה מתעלם לחלוטין – – –" כשסיים לשפוך את קיתונות הזעם על ראש המהרש"א, פתח רבי שמואל אליעזר את פיו הקדוש, ואמר לו דברים סתומים ומופלאים: "דע לך כי לא לחינם פסקתי מלימודי כדי לשוחח עם העלם; וזה יהיה לך לאות ולמופת: בעוד שעתיים יהרג בחור זה – – –!"

הכעס טרם התפוגג מליבו של הרב מטעם, הוא סרב להאמין לנבואתו של המהרש"א, מיהר איפא בעקבות הנער היוצא, החל קושר עימו שיחה, כשבכוונתו לעכב אותו עימו. 'בעוד שעתיים אחזור עם הנער אל בית המדרש, ואוכיח לעין כל כי אין בדברי רבי שמואל אליעזר ממש', הררה. השניים טיילו יחד אנה ואנה, הרב הציץ בשעונו, ועל פניו פשטה הבעת שביעות-רצון: השעתיים מתקרבות לקיצן... לפתע, עבר במקום צייד שהיה עסוק במרדף אחר להקת ברווזים, הוא כיוון את רובה הצייד לעבר אחד העופות, וירה – – –

מה שהתרחש באותם רגעים גרם לרב מטעם לשפשף עיניו כאינו מאמין: 'האם זו מציאות או שמה חלוס?!' – הכדור שנפלט מרובה הצייד החטיא את המטרה, ופגע בליבו של הנער, והוא נפל מת במקום – – – הצצה בשעון, החריפה את הבעת ההלם שעל פני הרב: הדבר ארע שעתיים בדיוק מהמועד שנקב המהרש"א!

נסער כולו רץ אל בית-המדרש. מייד בבואו הקדימו המהרש"א בבשורה נוספת: "בעוד זמן קצר יובא הרוג נוסף אל העיר" הרב מטעם לא הספיק לעכל את ההתרחשות הראשונה, וחבורת אנשים נרגשת התפרצה לבית המדרש, ובפיה ידיעה על אדם שנמצא הרוג מחוץ לתחום העיר. הוא לא ידע את נפשו מרוב תדהמה, ותלה זוג עיניים שואלות ברבי שמואל אליעזר, שיואיל להסביר לו את פשר תעלומת שני ההרוגים.

"הבחור הצעיר שראית", נשמע קולו של המהרש"א, "היה גלגולו של אחאב מלך ישראל, ולכן נהגתי בו כבוד שכזה. ולפי שאחאב נהרג בידי יורה, כנאמר ב'מלכים' (א, לד) 'ואיש משך בקשת לתומו, ויכה את מלך ישראל', לכן גם סופו של נער זה היה באותה צורה."

המהרש"א המשיך לגולל באוזני הרב מטעם הנדהם, את התעלומות להן היה עד: "כבר בזמן לידתו של הנער, נברא המשחית שתפקידו היה ליטול את חייו, הוא המתין במקומו מחוץ לעיר לשעה בה יימלא את שליחותו. אולם אתה", נשא המהרש"א קולו, "התערבת, ועיכבת את הדבר, ובזמן המיועד, נטל המשחית את נפשו של אדם אחר תחתיו. עתה צריך אתה כפרה על שגרמת להריגת אדם!" הרב נפל לרגלי המהרש"א והתחנן על נפשו: "הורני דרך תשובה!" נענה רבי שמואל אליעזר: "תשובתך תהא, שתסיר מעליך את עטרת הרבנות שהוענקה לך על ידי השלטונות, ותהפוך לעגלון". ואכן, עשה האיש כדבריו, עזב את מעמדו הרם ועסק במקצוע העגלונות, למען כפר חטאו.

קהל המלווים התהלך שפוף אחר מיטתו של ר' זרח, מנכבדי הקהל בעיר אוסטראה שבאוקראינה. אהוב על המקום ונוח לבריות היה ר' זרח, כפו פרש לעני וידו שילח לאביון, כל נצרך ודל מצא אצלו אוזן קשבת ויד מושטת לעזרה. חבורת המלווים התקרבה אל שערי בית העלמין היהודי, שם כבר נכרה קברו של ר' זרח, סמוך לזקני וחשובי הקהילה לדורותיה. בעודם צועדים, חלפו על פני הכנסייה המקומית ששתי וערב ענק התנוסס מעליה בתיעוב, תוך שהם ממלמלים: "שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא."

אולם אז אירע לפתע מאורע משונה ביותר: פעמוני הכנסייה החלו לצלצל בעוז, ומין רוח של טומאה חדרה בעקבותיה ללבבות, כמה מן המלווים פרשו מן הלוויה ונכנסו היישר אל פתח הכנסייה, שם פגשו באנשי הכמורה ולמרבה התדהמה ניגשו אליהם בבקשה להמיר את דתם! מאז חזר המאורע על עצמו שוב ושוב. הדרך היחידה לבית העלמין עברה סמוך לבית טומאה זה, ולא היתה ליהודי העיר ברירה אלא לחלוף לידו. בכל לוויה היו פעמוני הכנסייה מתחילים להרעיש בקולי קולות ולגרום בכוח טומאתם ליהודים תמימים להכנס פנימה – ולהשתמד. בעת ההיא כיהן כרב העיר הגאון הקדוש רבי שמואל אליעזר איידליס, שנודע בחיבורו הגדול על הש"ס "חידושי הלכות ואגדות – מהרש"א". לבו התמלא צער רב על התופעה המחרידה, והוא לחם בכל כוחו כדי להכניע את הטומאה הזו. יום אחד נחרדה אוסטרו היהודית למשמע הבשורה הקשה כי נשבה ארון האלוקים; המהרש"א הקדוש שהיה נערץ על כל בני עירו היראים והשלמים – הסתלק לבית עולמו!

המהרש"א ביקש לפני עלייתו לגנזי מרומים, כי יניחו על מיטתו בעת הלווייתו את חיבורו הגדול על הש"ס (שבאותם ימים טרם סופח אל כרכי הגמרא).

באותו יום לבשה אוסטרו אבל, כל החנויות נסגרו והיתמות הורגשה על פני הכל. המונים נהרו אל בית מדרשו של רבי שמואל אליעזר, שבו נהג להשקות מתורתו לתלמידיו, משם החל מסע ההלוויה. כפי שביקש המהרש"א, הניחו על מיטתו את ספרו, והעיר כולה ליוותה את גדול הדור אל מקום מנוחתו. מתיחות גדולה הורגשה על פני המלווים, שעה שחלפו עם מיטתו של הצדיק, סמוך לכניסה המפורסמת אשר כל באיה לא ישובון, ואשר הפילה את חיתתה על יהודי העיר: מה יקרה עכשיו...? וראה זה פלא: ברגע שבו עברה המיטה ועליה גופו הטהור של רבי שמואל אליעזר, ליד מקום טומאתם של הנוצרים, התיישב הצדיק על מיטתו, נטל את ספרו והחל מדפדף בו – – חרדת אלוקים נפלה על כל הקהל, ובעודם משתוממים למראה עיניהם, החלו שומעים זעקות שבר נוראות בוקעות מתוך בית התיפלה. לתדהמתם, החל הבניין הענק שוקע אט אט באדמה על יושביו. כעבור שעה קלה, לא נותר מבית התיפלה האימתני זכר, מלבד בור ענק שנותר במקום בו היתה פעם הכנסייה – עדות לנס הגדול שחולל המהרש"א לאחר הסתלקותו.

חדש!!! חדש!!! מנין נוסף למנחה בשעה 13:00

מנין נוסף לערבית 20:00 בבית הכנסת עולי בבל רח' יוסף חיים 10

ברכה והצלחה ובריאות איתנה אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו אופיר בן אורה ומשפחתו הי"ו
לרפואה שלימה סעיד אשר בן לאה הי"ו אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע מהרב שמשון פוקס שליט"א כל יום חמישי מיד לאחר מנחה בביכני"ס אור אבנר רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד מנחה - בשעה 16:20
--

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל שחרית - 5:00 מנין ב' - 7:30 מנחה ערבית - 16:20 שיעורי תורה מידי יום לאחר ערבית יום א' ב' ה' רב בית הכנסת הרב יהונתן אמדי שליט"א יום ג' הרב שמשון פוקס שליט"א יום ד' הרב נאור דרשני שליט"א יום ה' - הרב רפאל עגיב שליט"א בשעה 20:00
--

"עץ חיים היא למחזיקים בה" לזכות להצלחה ולבריאות איתנה טוביה שרבי בן נזימה ומשפחתו הי"ו דוד חיים בן עליזה ומשפחתו הי"ו אלון כהן בן אורנה ומשפחתו הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד" רח' דוד אלעזר 18 תפילת שחרית - 7:00 מנחה וערבית (סמוכות) - 16:20 שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א יום ד' - הרב שמואל רביע שליט"א יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א
